

Ministrul Justiției: „Niciodată nu voi interveni într-o procedură judiciară” **PAGINA 2**

Ministerul Public a înregistrat, în 2024, cel mai mare număr de dosare de soluționat din ultimii nouă ani **PAGINA 2**

TRAIAN BRICIU, PREȘEDINTELE UNBR: „Digitalizarea accelerată ne obligă să regândim modul în care ne desfășurăm activitatea” **PAGINA 3**

DUMITRU VIOREL MĂNESCU, PREȘEDINTELE UNNPR: în arhitectura dreptului digital, notarii publici dobândesc noi competențe în serviciul societății **PAGINA 4**

DIKE

Supliment dedicat activității de Drept

AVOCATUL ALEXANDRA IANUL: Linștea de dinaintea furtunii; Urmează o nouă criză a creditelor ipotecare? **PAGINA 5**

Provocări și oportunități în avocatura de business: lecții din 2024 și perspective pentru 2025 **PAGINA 6**

SUPLIMENT GRATUIT

BURSA
ZIARUL OAMENILOR DE AFACERI

Editat de:
metaRing
ISSN 1220 - 7586

Traian Briciu
Președintele UNBR:

“Digitalizarea, care a devenit inevitabilă și imperativă pentru a supraviețui pe piața avocaturii, este o mare provocare pentru o profesie profund tradiționalistă”.

Viorel Mănescu
președintele UNNPR:

“Rolul nostru de protejare a legalității și securității juridice nu este în contradicție cu evoluția tehnologică a societății, ci este condiția prealabilă pentru o dezvoltare economică durabilă, echitabilă și incluzivă”.

JUSTICE

LEGAL

Ministrul Justiției, Radu Marinescu, solicită Ministerului Public să acorde atenția necesară tuturor dosarelor care au ca obiect infracțiuni motivate de ură și să asigure un nivel înalt de profesionalism în instrumentarea acestora. Acesta subliniază că instituția trebuie să găsească soluții care să promoveze maturitatea și cu profesionalism provocările apărute în ultima perioadă. Oficialul a menționat: “Multiplele runde de alegeri și efervescența socială din 2024 au demonstrat cât de vitală este reziliența instituțională a statului, iar Ministerul Public este chemat să dea o confirmare clară a capacității sale de a gestiona cu maturitate și cu profesionalism provocările apărute, menținând drept repere esențiale legea și, respectiv, interesul public. Exercițiul democratic atât de complex în 2024 a găsit în autoritățile judiciare un partener stabil, nu doar prin resursele legale, ci și prin angajamentul de a menține un climat de normalitate și de ordine publică, elemente definitorii pentru funcționarea unei societăți sănătoase”.

Justiția, tradiții înrădăcinate și realitatea digitală

Activitatea în domeniul justiției se află la o răscruce de drumuri - pe de o parte sunt tradițiile bine înrădăcinate, iar pe de cealaltă parte se află necesitatea adaptării la o realitate digitală din ce în ce mai complexă. Digitalizarea, devenită un imperativ, nu mai este doar o opțiune, ci o condiție esențială pentru supraviețuirea pe piața avocaturii. Aceasta implică schimbări fundamentale în modul de lucru, obligând profesioniștii dreptului să regândească strategiile și să adopte soluții inovatoare, fără a compromite principiile fundamentale ale justiției.

Digitalizarea accelerată vine cu provocări majore, amplificate de un context economic și legislativ instabil. Reglementările euro-

pene privind combaterea spălării banilor, de exemplu, au generat un val de nemulțumiri în rândul avocaților, care văd cum secretul profesional este tot mai mult amenințat. În paralel, fenomenul avocaturii ilegale în mediul online se extinde, iar metodele tradiționale de combatere a acestuia devin ineficiente.

Problema nu mai este doar identificarea acestor practici ilegale, ci dezvoltarea unor mecanisme eficiente pentru a le stopa. Reglementările pot oferi soluții, dar aplicarea lor necesită o abordare concertată și instrumente legislative adaptate realității digitale.

O altă provocare este legată de întârzierile statului în ceea ce privește plata onorariilor pentru avocații care oferă asistență judiciară

din oficiu. Aceasta afectează nu doar veniturile avocaților, ci și dreptul cetățeanului la o justiție echitabilă. Problemele din sistem necesită soluții legislative clare și un dialog constant cu autoritățile pentru protejarea intereselor profesiei.

La Congresul Avocaților de anul trecut s-a subliniat nevoia unei noi legi a avocaturii, care să integreze schimbările aduse de noile realități profesionale. Aspecte precum interprofesionalitatea, finanțarea litigiilor de către terți și digitalizarea justiției sunt teme esențiale care trebuie abordate cu atenție. Scopul nu este doar eficientizarea activității avocaților, ci garantarea faptului că aceste transformări vor servi interesului justiției și al cetățeanului.

Cel mai mare paradox al vremurilor noastre este că, deși schimbările sunt rapide, reglementările trebuie să fie suficiente de flexibile pentru a rezista în timp. Într-o eră în care inteligența artificială a devenit parte din cotidian, avocatura trebuie să găsească echilibrul perfect între inovație și respectul pentru valorile fundamentale ale dreptului. Viitorul în domeniu va fi definit de capacitatea profesioniștilor de a rămâne ancorați în tradiție, fără a respinge progresul, asigurând astfel că avocatura rămâne un pilon esențial al statului de drept.

În domeniul notarial, inteligența artificială nu este privită ca un pericol, ci ca o oportunitate pentru eficientizarea activității, iar integrarea soluțiilor AI este foarte importantă. Tradiția se păstrează, dar nu sunt respinse nici soluțiile moderne. ■

DAN NICOLAE

AUTORITATI

Ministrul Justiției: „Niciodată nu voi interveni într-o procedură judiciară”

Ministrul Justiției, Radu Marinescu, solicită Ministerului Public să acorde atenția necesară tuturor dosarelor care au ca obiect infracțiuni motivate de ură și să asigure un nivel înalt de profesionalism în instrumentarea acestora. Radu Marinescu a declarat, la bilanțul Ministerului Public, faptul că instituția trebuie să gestioneze cu maturitate și cu profesionalism provocările apărute în ultima perioadă.

„Reziliența instituțională a statului este vitală”

Potrivit ministrului, „ne aflăm la un moment de bilanț pentru un an aparte, presărat cu tensiuni sociale și politice considerabile, în care mecanismele democratice au fost testate într-un mod intens”. Oficialul a menționat: „Multiplele runde de alegeri și eferescența socială din 2024 au demonstrat cât de vitală este reziliența instituțională a statului, iar Ministerul Public este chemat să dea o confirmare clară a capacității sale de a gestiona cu maturitate și cu profesionalism provocările apărute, menținând drept repere esențiale legea și respectiv interesul public. Exercițiul democratic atât de complex în 2024 a găsit în autoritățile judiciare un partener stabil, nu doar prin resursele legale, ci și prin angajamentul de a

menține un climat de normalitate și de ordine publică, elemente definitorii pentru funcționarea unei societăți sănătoase”.

Sporirea numărului de dosare

Ministrul de resort a mai precizat că această creștere a numărului de dosare arată și capacitatea reală a sistemului judiciar de a aduce în fața legii situații care altădată nu erau semnalate: „Un prim indicator esențial îl reprezintă creșterea volumului de muncă, ilustrată prin cele peste 1.788.000 de cauze de soluționat, cel mai mare număr din ultimii ani. Pe de o parte, această dinamică reflectă capacitatea reală a sistemului judiciar de a recepta și aduce în fața legii situații care odinioară nu erau semnalate. Pe de altă parte, evidențiază apetitul tot mai mare al criminalității pentru domenii cu profit rapid, precum spălarea banilor, evaziunea fiscală, criminalitatea informatică. Această creștere a fost gestionată și grație suplimentării numărului de procurori, concretizată printr-un grad de ocupare a posturilor care a urcat de la 69,22% la finalul lui 2023, la 75,65% în 2024. În pofida acestui progres există încă zone sensibile, unde funcționează un singur procuror sau unde, mai grav, nu există niciunul, fapt ce are consecințe inevitabile asupra rapidității și calității ac-

Radu Marinescu, Ministrul Justiției (sursa: facebook)

tului de justiție”.

Creștere în zona criminalității informatice

Marinescu a transmis că se observă o creștere în zona criminalității informatice, cu peste 25% mai multe cauze

de soluționat, și a infracțiunilor de mediu, în creștere cu 20%, adăugând că „evaziunea fiscală și spălarea banilor continuă să rămână fenomene complexe, fără a se detecta întotdeauna în aceleași procente în planul trimiterilor în judecată”.

De asemenea, ministrul Justiției a remarcat că Ministerul Public pune accent pe dosarele în care victimele sau autorii sunt tineri și persoane vulnerabile. „Este încurajator să constat că Ministerul Public pune în continuare accent pe dosarele în care victimele sau autorii sunt tineri și persoane vulnerabile. Creșterea cu 10,1% a cauzelor privind infracțiunile contra libertății și integrității sexuale, majorarea cu 5,1% a trimiterilor în judecată spun, pe de o parte, că victimele încep să capete încredere în a-și reclama agresorii și, pe de altă parte, că instrumentele utilizate de procurori sunt cele mai eficiente. Dispunem de mecanisme prețioase, camere de audiere dedicate, metodologii specifice, pe care vă încurajez să le utilizați la maximum lor potențial. Doar așa putem reduce riscul de recidivă, putem oferi protecție reală celor mai expuși membri ai societății”, a afirmat Radu Marinescu.

Măsuri asiguratorii de peste 298 milioane de lei

Potrivit ministrului Justiției, anul trecut au fost instituite măsuri asiguratorii de peste 298 milioane de lei și aproape un milion de euro în dosare care vizează evaziunea fiscală: „În 2024, numai în dosarele de evaziune fiscală s-au instituit măsuri asiguratorii de peste 298 milioane de lei și aproape un milion de euro, în timp ce pre-

judiciile efectiv recuperate au depășit suma de 54 milioane de lei, alături de sume consistente în alte valute. Cifrele confirmă capacitatea tot mai mare a autorităților de a urmări fluxurile financiare, de a interveni prompt acolo unde este efectul de descurajare care contează cel mai mult. Revenind la ideea de cooperare, aș insista să consolidați colaborarea cu ANABI și să utilizați la maxim metodologiile de investigație financiară pentru a continua să duceți principiul recuperării prejudiciilor dincolo de teorie și spre rezultate din ce în ce mai palpabile”. Oficialul a cerut Ministerului Public să acorde atenția necesară tuturor dosarelor care au ca obiect infracțiuni motivate de ură: „Contextul social actual, la care suntem cu toții martori, evidențiază din ce în ce mai des importanța statului de drept și a principiilor care guvernează respectarea drepturilor și libertăților. Din această perspectivă consider că avem datoria de a lupta prin toate mijloacele legale împotriva comportamentelor extremiste, antisemite și de instigare la ură. Aceste manifestări sunt precursore ale extremismului violent, au rolul clar de a subrezi valorile societății în care trăim, astfel încât solicit ferm Ministerului Public să acorde atenția necesară tuturor dosarelor care au ca obiect infracțiuni motivate de ură să asigure un nivel înalt de profesionalism în instrumentarea acestora”. ■

Ministerul Public a înregistrat, în 2024, cel mai mare număr de dosare de soluționat din ultimii nouă ani

Ministerul Public a înregistrat, anul trecut, cel mai mare număr de dosare de soluționat din ultimii nouă ani, după cum a afirmat Procurorul general al României, Alex Florența. El a afirmat că, în 2024, a crescut numărul infracțiunilor de trafic de persoane, luare și dare de mită, trafic de droguri, proxenetism sau contrabandă.

Nivel de activitate ridicat

Alex Florența a declarat că volumul de activitate al procurorilor în 2024 a fost cel mai ridicat: „În ceea ce privește activitatea de urmărire penală, volumul de activitate înregistrat de Ministerul Public în cursul anului 2024 este cel mai ridicat, în continuă creștere. Avem cel mai mare număr de dosare de soluționat din ultimii nouă ani, lucru care impactează în mod sever asupra calității și celerității activității de urmărire penală, dat fiind, în primul rând, numărul scăzut de procurori. Dintre acestea, au fost soluționate în jur de 545.000 de dosare, ceea ce reprezintă un procent de soluționare de 30%. Este un procent cu care Ministerul Public se confruntă în ultimii ani. Este o întrebare pe care trebuie cu toții să ne-o punem: în ce măsură, pe acest fond uriaș de dosare, Ministerul Public, la nivelul personalului pe care îl gestionează, are capacitatea de a depăși și de a soluționa mai mult de atât? În caz contrar, trebuie să identificăm împreună soluții tehnice și legislative care să ne permită o scădere a stocului de dosare pe care îl înregistram anual”.

Creștere a numărului rechizitoriilor

Alex Florența a precizat că se înregistrează o creștere a numărului re-

chizitoriilor și a trimise în judecată: „În ceea ce privește eficiența urmăririi penale, în anul 2024, la nivelul Ministerului Public s-au înregistrat 51.111 de rechizitorii și acorduri de recunoaștere a vinovăției, domenii în care avem o creștere față de anul 2023 cu 5,7%. În ceea ce privește numărul inculpaților trimiși în judecată, avem un număr de 63.438, în creștere evidentă față de anul trecut, cu o pondere importantă, în schimb, din numărul total al inculpaților cercetați, am depășit pentru prima oară 12%, ceea ce este un element mai mult decât pozitiv”. De asemenea, el a adăugat că se înregistrează o creștere și a numărului persoanelor trimise în judecată în stare de arest preventiv. „În ceea ce privește fermitatea urmăririi penale, acesta fiind unul dintre obiectivele prioritare ale Ministerului Public în programul de activitate 2024-2026, putem constata că anul trecut au fost trimise în judecată în stare de arest preventiv un număr de 7.860 de persoane, în creștere față de anul anterior cu peste 7%, și din nou cu o pondere a inculpaților trimiși în judecată de peste 12%, cea mai mare din ultimii nouă ani. Putem constata, de asemenea, în ceea ce privește tipurile de infracțiuni, unde ponderea soluțiilor de trimitere în judecată a crescut față de anul trecut, infracțiuni din tot spectrul infracțional, fie că vorbim de trafic de persoane, luare și dare de mită, trafic ilicit de droguri, proxenetism sau contrabandă acestea fiind tipurile de infracțiuni care au cunoscut, anul trecut, cea mai mare creștere”, a mai afirmat Alex Florența.

Scădere a numărului inculpaților achitați definitiv

Procurorul general a precizat că, anul trecut, s-a înregistrat o scădere a

Alex Florența, Procurorul general al României (sursa: facebook)

numărului inculpaților achitați definitiv: „În ceea ce privește calitatea urmăririi penale, în anul 2024, numărul inculpaților achitați definitiv a scăzut cu 32% față de anul precedent, situându-se în prezent la o pondere minimă în ultimii zece ani, de 1,2% din totalul soluțiilor de trimitere în judecată, o dovadă a calității urmăririi penale desfășurate în cursul anului 2024 și care cred că nu mai ridică niciun semn de îndoială. De asemenea, s-a înregistrat un număr foarte scăzut de cauze restituite la procurori, ele reprezentând o pondere de doar 0,38% din totalul cauzelor soluționate, din nou cea mai redusă din ultimul deceniu”.

Procurorul general a explicat că, din totalul cauzelor soluționate pe fond, aproape jumătate au fost soluționate într-o perioadă de până la un an de la data sesizării:

„În ceea ce privește celeritatea urmăririi penale, la nivelul Ministerului Public am derulat o activitate de conținut amplă la finalul anului trecut, pentru a constata, pe de-o parte, cauzele care duc la întârzierea soluționării dosarelor și mai ales perioadele din cursul procesului penal în care se constată întârzieri semnificative.

Din acest punct de vedere, se poate constata că la nivelul Ministerului Public, din totalul cauzelor soluționate pe fond, aproape 50% s-au soluționat

într-o perioadă de până la un an de la data sesizării, ceea ce dovedește, din punctul meu de vedere, un efort susținut al colectivului de procurori în soluționarea cu celeritate și rapiditate a cauzelor cu care sunt investiți, date fiind încă o dată cele două criterii care impactează negativ activitatea parchetelor, pe de o parte, volumul uriaș de dosare înregistrate și, pe de altă parte, numărul redus de procurori de pe schemă”.

Posturile de execuție la nivelul Ministerului Public sunt ocupate în proporție de 75%

Procurorul general a afirmat că posturile de execuție la nivelul Ministerului Public sunt ocupate în proporție de 75%: „În ceea ce privește resursele umane cu care a trebuit să-și desfășoare activitatea Ministerul Public, spunem anul trecut la bilanțul similar că Ministerul Public se află într-una dintre situațiile de criză în ceea ce privește personalul. Am depășit parțial, în cursul anului 2024, această problemă, fără a avea însă, din punctul acesta de vedere, rezultate notabile din perspectiva ocupării funcțiilor vacante, atât la nivelul execuției, cât și la nivelul funcțiilor de conducere. Posturile de execuție la nivelul Ministerului Public s-au ocupat, în momentul de față având o proporție de 75% ocupate, 25% libere. Asta înseamnă, la o matematică simplă, că un procuror din patru lipsește. Activitatea acestuia trebuie să fie suplinită în mod automat de ceilalți”.

La nivelul funcțiilor de conducere la parchetele de rang inferior, dar chiar și la anumite tribunale există un grad de vacantare a posturilor de 56%: „Problema este, în schimb, în continuare la nivelul funcțiilor de conducere unde, din nefericire, mai

ales la parchetele de rang inferior, la parchetele de pe lângă judecătorii și chiar la anumite tribunale, avem un grad de vacantare a posturilor ocupate de 56%, fiind una dintre principalele probleme ale Ministerului Public în acest moment, care se datorează atât faptului că în sistem au intrat foarte mulți tineri noi, ocupând în principal locurile vacante la nivelul parchetelor mici, cât și faptului că datorită existenței unui număr de parchete de pe lângă judecătorii foarte mare ca număr, răspândite în întreg teritoriul țării, care nu mai sunt atât de ofertante din perspectiva alegerii pentru a desfășura activitatea acolo, acest lucru impactează implicit atât asupra funcțiilor de execuție ocupate, cât și asupra oportunității de a ocupa funcțiile de conducere, lucru care evident că are capacitate de a impacta negativ activitatea Ministerului Public”.

Alex Florența a explicat că situația este dificilă și la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale: „Vorbeam de parchetele de pe lângă judecătorie, în schimb la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale situația este deosebit de dificilă. Pentru că aceste parchete sunt, în general, parchetele care gestionează tipul de criminalitate gravă, fie că vorbim de evaziuni fiscale, criminalitatea economico-financiară în ansamblul ei, infracțiuni de corupție, omoruri și așa mai departe, or, din păcate, în acest moment, ca urmare a intrărilor tardive în profesie și promovărilor succesive către parchetele ierarhice superioare, la acest nivel al PT-urilor, avem în momentul de față un grad de ocupare foarte scăzut, unele dintre ele fiind la cote absolut de avarie”.

El a precizat că principala soluție este cea a reorganizării parchetelor de pe lângă judecătorii. ■

AVOCATURA

”Digitalizarea accelerată ne obligă să regândim modul în care ne desfășurăm activitatea”

Interviu cu avocat dr. Traian Briciu, Președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România

Profesioniștii din domeniul avocaturii au tras mai multe semnale de alarmă în ultima perioadă. Traian Briciu, președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR), ne-a vorbit despre provocările domeniului, identificând mai multe probleme, care pot fi soluționate doar prin dialog constant și prin coerență în ceea ce privește reglementările.

Reporter: Care au fost principalele provocări ale anului trecut?

Traian Briciu: Suntem într-o epocă în care viteza cu care se produc schimbările crește exponențial, așa încât în fiecare an aduce mai multe transformări, cu mai mare amploare. Bineînțeles, digitalizarea, care a devenit inevitabilă și imperativă pentru a supraviețui pe piața avocaturii este o mare provocare pentru o profesie profund tradiționalistă, legată de repere seculare. Ca atare, digitalizarea accelerată impune o adaptare continuă și ne obligă să regândim modul în care ne desfășurăm activitatea, în contextul instabilității economice și legislative, care aduce alte provocări.

Pe de altă parte, noile reglementări europene, în special cele referitoare la combaterea spălării banilor, au determinat schimbări semnificative, chiar revolte în rândul avocaților consternați pe bună dreptate că legislația europeană aduce tot mai multe breșe în secretul profesional. O altă provocare majoră este combaterea avocaturii ilegale în mediul online, pentru care avem nevoie de instrumente noi. Nu mai este suficient să-i dăm în judecată și să le facem sesizări penale, cum am făcut până nu demult, când făceam periodic liste cu avocați clandestini, pe care îi întâlneam pe culoarele instanțelor sau erau reclamați de alții. Acum ei acționează în mediul online sub diverse forme. Identifici pe unul, îi faci proces, apar o sută în următoarele zile. Însă, sunt soluții și pentru aceștia pentru că avem reglementări europene care protejează piața serviciilor online de asemenea „braconieri” ai dreptului, cum le spun francezii.

În fine, lista provocărilor ar putea continua cu problema întâzierilor la plata de către stat a onorariilor avocaților care fac asistență judiciară din oficiu. Toate acestea au necesitat un dialog constant și susținut cu autoritățile pentru a proteja interesele avocaților și ale cetățenilor, pentru că aici este vorba despre accesul la justiție.

Reporter: Ce noutăți aveți referitoare la legislația din domeniu? Considerați că este nevoie de modificări legislative în sectorul în care activați?

Traian Briciu: Adaptarea legislației la noile realități a fost un subiect a fost un subiect permanent al dezbaterilor din cadrul UNBR și, cu siguranță, va fi și anul acesta.

Aș menționa aici modificarea legislației privind taxele judiciare de timbru și ajutorul public judiciar, cu un impact semnificativ privind accesul la justiție și dreptul la apă-

rare, la care UNBR a avut o contribuție majoră. Aș adăuga proiectele referitoare la dovada cunoștințelor în drept român pentru accesul în profesiile reglementate să se facă doar prin examenul de admitere aferent fiecărei profesii, reglementările referitoare la actele de stare civilă care se vor putea elibera avocaților în baza imputericirii avocațiale sau cele privind dreptul avocaților care sunt părinți de a primi sprijin de creștere a copilului și dacă își reiau activitatea în profesie.

Însă, chiar dacă în ultima vreme inițiativele legislative cu impact asupra profesiei de avocat s-au succedat la foc continuu, rămân numeroase aspecte legislative care necesită adaptări, dacă nu chiar schimbări radicale. La ultimul Congres al Avocaților, din iunie 2024, majoritatea a fost de părere că este nevoie de o nouă lege a avocaturii, în care să abordeze aspectele noi, cum ar fi cele referitoare la formele de exercitare a profesiei, interprofesionalitate, finanțarea litigiilor de către terți și altele, la care în urmă cu câțiva ani doar nici nu ne puteam gândi. Digitalizarea justiției este un alt aspect care necesită atenție, pentru a evita riscuri

Înainte de toate, este crucial ca autoritățile să adopte măsuri concrete care să garanteze independența profesiei de avocat și să nu pună presiuni pe avocat, pentru că le pune inclusiv pe cetățean”.

care ar putea compromite drepturile cetățenilor. Este imperativ să ne asigurăm că aceste schimbări sunt în beneficiul justiției și al cetățenilor, nu doar al eficienței administrative.

Însă, dacă schimbările sunt din ce în ce mai rapide, noi trebuie să găsim soluții legislative stabile. Aceasta este poate cea mai mare provocare a vremurilor noastre: să concepem reglementări profesionale atât de flexibile încât să nu fie nevoie să fie modificate în ritmul schimbărilor, pentru că acest lucru este imposibil.

Reporter: Ce credeți că ar trebui să facă autoritățile pentru activitatea avocațială?

Traian Briciu: Înainte de toate, este crucial ca autoritățile să adopte măsuri concrete care să garanteze independența profesiei de avocat și să nu pună presiuni pe avocat, pentru că le pune inclusiv pe cetățean. În orice demers ce implică avocatul, autoritățile ar trebui să pornească o viziune corectă asupra

activității acestuia. Trebuie să înțeleagă că avocatul apără drepturi fundamentale ale oamenilor. Cu această perspectivă, autoritățile ar trebui să asigure condițiile pentru exercitarea profesiei de avocat și să se pună în pericol siguranța actului de justiție, în sensul respectă-

rii independenței acestuia. Presiunile sub orice formă, fie că sunt financiare – prin mărirea taxelor și impozitelor sau neplata la timp a oficiilor, fie că tot mai des este confundat cu clientul și este interceptat prin rigoșu, fie că i se încălcă drepturile, cum ar fi dreptul de a studia dosarul în timp util, nu fac decât să distrugă dreptul la apărare, care aparține cetățeanului. Când nu se poate apăra, omul nu este în siguranță. Și țin să accentuez faptul că prin încălcarea dreptului la apărare este pusă în pericol siguranța cetățeanului deoarece foarte des ni se livrează falsul argument că anumite încălcări și restrângeri de drepturi sunt tocmai pentru a fi siguranță. Mai suntem în siguranță când există riscul să fim puși sub acuzare oricând, pentru orice, fără a putea avea o apărare efectivă?

Reporter: Ce proiecte aveți în acest an în ceea ce privește activitatea avocaților din întreaga țară?

Traian Briciu: Cum spuneam mai devreme, ne ocupăm cu adaptarea legislației profesionale, continuăm digitalizarea profesiei și îmbunătățim accesul avocaților la baze de date juridice esențiale. De asemenea, ne propunem să consolidăm programele de formare profesională continuă, inclusiv prin dezvoltarea unor cursuri specializate în domenii emergente precum dreptul tehnologic. Un alt obiectiv major dezvoltarea proiectelor europene și extinderea colaborării cu organizațiile internaționale ale

avocaților pentru schimb de bune practici și crearea unor oportunități de dezvoltare profesională pentru avocații români.

Reporter: Cum vă afectează recentele măsuri fiscale adoptate de Guvern?

Traian Briciu: Măsurile fiscale afectează profesiile independente, pentru că de obicei implică mai multă presiune fiscală. Rareori ne face statul vreă concesie. Totuși situația putea să fie mult mai rea întrucât proiectul inițial de modificare a codului fiscal – mă refer la reglementările care au intrat în vigoare în 2025 – prevedea că determinarea CASS în cazul contribuabililor care prestează activități independente se va efectua prin aplicarea cotei de 10%, neplafonată asupra venitului anual brut. Din acel moment, UNBR a dus o campanie susținută pentru plafonarea CASS și aplicarea la venitul net, astfel încât, în varianta finală prevăzută de Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României, cota de CASS este de 10% asupra venitului anual net, baza de calcul fiind plafonată la 60 de salarii minime pe economie.

Însă, chiar dacă unele măsuri fiscale nu vizează avocatura în mod direct, sigur că au impact asupra acesteia, fiind o profesie liberală. Schimbările frecvente în regimul fiscal creează dificultăți în gestionarea formelor de exercitare a profesiei de avocat, necesitând adaptări constante.

Reporter: Din ce zonă vin cele mai multe procese de pe rolul instanțelor?

Traian Briciu: Datele disponibile nu specifică exact din ce ramură a dreptului provin cele mai multe procese, însă ne putem face o idee văzând numărul de cauze la instanțele competente, de exemplu. Potrivit CSM, în anul 2024, instanțele judecătorești din România au soluționat în total 2.165.476 de dosare în stadiu procesual fond, respectiv: judecătorii - 1.900.169 de dosare, tribunale - 242.589 de dosare, curți de apel - 19.187 de dosare, Înalta

Curte de Casație și Justiție - 3.585 de dosare. Aceste date arată că majoritatea proceselor au fost de competența judecătorilor, care, conform legislației românești, soluționează în principal cauze civile de valoare mai mică și cauze penale de complexitate redusă.

Din diverse bilanțuri ale sistemului judiciar la nivelul anului 2024, rezultă că sunt în creștere litigiile civile și comerciale, în special din domeniul financiar-bancar și contencios administrativ. De asemenea, cazurile de drept penal, în special infracțiunile economice, au fost în creștere. O tendință interesantă este și numărul tot mai mare de procese din sfera dreptului muncii și a protecției consumatorilor.

Reporter: Ce efecte are digitalizarea asupra activității avocațiale? În ce măsură sunt influențate dosarele din instanță de Inteligența Artificială?

Traian Briciu: Digitalizarea a

La ultimul Congres al Avocaților, din iunie 2024, majoritatea a fost de părere că este nevoie de o nouă lege a avocaturii, în care să abordeze aspectele noi, cum ar fi cele referitoare la formele de exercitare a profesiei, interprofesionalitate, finanțarea litigiilor de către terți și altele, la care în urmă cu câțiva ani doar nici nu ne puteam gândi”.

adus beneficii incontestabile, dar și provocări pe măsură. Inteligența artificială poate reprezenta un instrument valoros în exercițiul profesiei de avocat și în justiție în general. Însă utilizarea sa trebuie atent reglementată pentru a preveni decizii automatizate care nu reflectă nuanțele fiecărui caz. Justiția trebuie să rămână un proces guvernamental de empatie și discernământ uman, nu doar de algoritmi.

Adoptarea tehnologiilor avansate schimbă radical modul în care avocații își desfășoară activitatea. Interacțiunea dintre avocați și clienți trece printr-o transformare semnificativă, mutându-se treptat

în spațiul virtual prin platforme securizate de comunicare și consultanță online. Aceste schimbări impun o adaptare continuă a metodelor de lucru. Avocații trebuie să își dezvolte competențele digitale pentru a putea utiliza aceste instrumente, menținând, în același timp, standardele ridicate ale profesiei.

Deși tehnologia facilitează accesul la resurse și optimizează fluxurile de lucru, continui să cred că rolul avocatului nu poate fi înlocuit de algoritmi. Se spune că la facultatea de drept înveți, de fapt, unde să cauți răspunsurile. La fel și cu IA, trebuie să știi ce s-o întrebă ca să-ți poată răspunde. Așa cum am mai spus cu alte ocazii, secolul actual este al celor care știu să pună întrebări potrivite iar nu al celor care au răspunsuri.

Reporter: Cum vedeți sectorul pe care activați, peste zece ani?

Traian Briciu: La ritmul în care se produc schimbările, este dificil să prevedem cum va fi avocatura și peste un an, dacă ne gândim că acum nu mai mult de doi sau trei ani, era greu de imaginat că azi toată lumea va avea inteligența artificială „la purtător”. Profesia de avocat traversează o perioadă de transformare profundă, astfel că viitorul avocaturii va fi modelat de o interacțiune complexă între tradiție și inovație.

Adaptarea la noile tehnologii este inevitabilă, însă succesul în această profesie va depinde de capacitatea avocaților de a îmbina eficiența digitală cu expertiza juridică și respectul față de principiile fundamentale ale dreptului. În acest context, avocatura nu își pierde identitatea, ci evoluează, rămânând un pilon esențial al justiției și al statului de drept.

Reporter: Care a fost cel mai greu moment din 2024?

Traian Briciu: Nu cred că mai putem vorbi de „momente” dificile întrucât avocatura, ca și întreaga societate, traversează o perioadă de instabilitate, ca urmare a pandemiei și a efectelor indirecte ale conflictelor internaționale. Impactul asupra mediului de afaceri și asupra profesiei de avocat a fost resimțit puternic, afectând și avocații. Datorită interconectării, crizele

globale sunt din ce în ce mai frecvente pentru că se propagă instant în toate colțurile lumii. Trebuie să ne adaptăm și să inovăm pentru că perioadele de acalmie vor fi din ce în ce mai rare și mai scurte.

Reporter: Care credeți că vor fi provocările acestui an?

Traian Briciu: 2025 va aduce noi provocări: adaptarea la schimbările fiscale, digitalizarea accelerată și păstrarea independenței profesiei într-un context legislativ și economic instabil. Este vital să ne consolidăm poziția și să ne asigurăm că avocații beneficiază de un cadru de lucru echitabil și predictibil.

Reporter: Vă mulțumim! ■

O provocare majoră este combaterea avocaturii ilegale în mediul online, pentru care avem nevoie de instrumente noi. Nu mai este suficient să-i dăm în judecată și să le facem sesizări penale, cum am făcut până nu demult, când făceam periodic liste cu avocați clandestini, pe care îi întâlneam pe culoarele instanțelor sau erau reclamați de alții”.

NOTARIAT

În arhitectura dreptului digital, notarii publici dobândesc noi competențe în serviciul societății

Interviu cu președintele Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România, notar public dr. Dumitru Viorel Mănescu

Anul acesta se împlinesc treizeci de ani de la intrarea în vigoare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995, care a pus bazele practicii notariale moderne în serviciul cetățenilor, al mediului de afaceri și al statului, marcând trecerea de la notariatul de stat la notariatul modern. Despre legislația din domeniu și despre ce modificări urmează să aibă loc din această perspectivă, am discutat cu președintele Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România, notar public dr. Dumitru Viorel Mănescu.

Reporter: Domnule președinte, a devenit deja o tradiție parteneriatul dintre notarii publici, reprezentanți de UNNPR, și ziarul BURSA, parteneriat în cadrul căruia am dezbătut pe teme de actualitate din sectorul în care activați. Privind retrospectiv, care considerați că au fost principalele provocări cu care s-a confruntat profesia?

Dumitru Viorel Mănescu: Anul trecut a fost rodnic, din punctul nostru de vedere. Provocările din anii anteriori au rodit realizările profesiei din 2024, ceea ce mă face să apreciez această perioadă ca fiind una de creștere, de evoluție, de atingere a unor obiective importante nu doar pentru notarii publici, ci și pentru întreaga societate. Mă refer aici la concretizarea unor inițiative legislative, la maturizarea unor parteneriate absolut necesare pentru siguranța juridică a cetățenilor, la menținerea fermă a angajamentului notariatului public român în direcția digitalizării profesiei. În paralel cu planul profesional, am continuat să rămânem profund implicați în viața comunității, solidari la bine și la rău cu conștientizarea catastrofelor din septembrie 2024, al căror bilanț tragic a inclus și victime omești, ne-au testat încă o dată capacitatea de mobilizare și acțiune. Reușita campaniei umanitare pe care am organizat-o ne-a demonstrat, a căta oară, că, indiferent de greutăți, unirea în fapte bune este o forță imbatibilă împotriva vicisitudinilor.

Reporter: Înainte de a detalia latura umanitară, vă rugăm să ne spuneți ce noutăți au apărut pe partea de legislație care vizează profesia notarială?

Dumitru Viorel Mănescu: Voi aborda întrebarea dumneavoastră pe două direcții de discuție: legislație deja în vigoare și inițiative legislative care, cel mai probabil, anul acesta vor fi adoptate de forul legislativ.

Din prima categorie face parte Legea nr.301/2024 privind modificarea și completarea Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, care urmărește facilitarea unui mai bun acces la serviciile notariale. Concret, noua reglementare prevede, printre altele, extinderea competenței notarilor publici în privința deschiderii procedurii notariale successorale, din circumscripția teritorială a judecătorei în circumscripția teritorială a tribunalului în raza căruia defunctul și-a avut ultimul domiciliu. Extinderea competenței teritoriale a notarilor publici în această materie vine în întâmpinarea persoanelor interesate de soluționarea cauzelor successorale într-un interval de timp mai scurt și de evitare a aglomerării birourilor notariale din localitățile cu populație și potențial economic redus.

Din cea de a doua categorie, a inițiativelor legislative ce urmează să se concretizeze în anul 2025, menționez proiectul Legii activității notariale electronice, aflat la momentul dialogului nostru în dezbaterile Parlamentului. Mai exact, proiectul legislativ a fost adoptat de Senat, urmând să intre în dezbaterile Came-

rei Deputaților. După promulgarea și publicarea în Monitorul Oficial, Legea activității notariale electronice devine un reper esențial în evoluția profesiei notariale, dând startul celei de a doua tranziții istorice din ultimele trei decenii de notariat public. Dacă pe 17 noiembrie 1995 avea loc trecerea oficială de la notariatul de stat la notariatul public modern, revenindu-se astfel la modelul tradițional istoric de organizare a profesiei, în anul 2025 notariatul digital devine realitate juridică. Este un punct de inflexiune crucial în evoluția profesiei, un nou început în continuitatea istorică a notariatului public. Colaborarea noastră cu reprezentanții Ministerului Justiției și cei ai Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării a rodit frumos, notarilor publici recunoscându-li-se importanța și rolul în arhitectura societății digitale în devenire.

Reporter: Cum se poziționează notarii publici în această arhitectură a societății digitale?

Dumitru Viorel Mănescu: Imperativul prezervării capitalului de încredere care consacră notarul public ca garant al contractului social, impune analiza obiectivă a implicațiilor adoptării noilor tehnologii din sfera digitalizării, ne poziționăm responsabil avantajele și riscurile pe care acestea le incumbă. Din această perspectivă, ne poziționăm activ, ca profesioniști, în configurarea arhitecturii dreptului digital, derivată din transferul pe suport informatic a unei componente importante a activității din sfera justiției. Noile tehnologii, impulsul lor către simplificare și durabilitate și mutarea activităților umane curente în spațiul digital indică noi competențe pentru notarii publici în sprijinul cetățenilor, al mediului de afaceri și a administrației publice. Rolul nostru tradițional de protejare a legalității și securității juridice nu este în contradicție cu evoluția tehnologică a societății, ci este condiția prealabilă pentru o dezvoltare economică durabilă, echitabilă și incluzivă.

Reporter: Ne puteți oferi câteva informații în premieră din cuprinsul Legii activității notariale electronice, ilustrative pentru tranziția istorică la care vă referiți?

Dumitru Viorel Mănescu: Proiectul Legii activității notariale electronice reglementează regimul juridic al îndeplinirii actelor și procedurilor notariale în formă electronică, prin intermediul platformei informatice Top-not, ale cărei operaționalitate și funcționare sunt reglementate prin același act normativ. Această platformă digitală urmează să fie dezvoltată și gestionată de către UNNPR, menirea sa fiind administrarea și stocarea actelor notariale, precum și a documentațiilor care au stat la baza întocmirii acestora și asigurarea securității, confidențialității, trasabilității și integrității schimbului de date, asigurând protecția securității informațională și a datelor cu caracter personal.

Totodată, platforma va îndeplini și funcția de suport tehnic pentru schimbul de informații și date între notarii publici, pe de o parte, și auto-

ritățile și instituțiile publice centrale și locale, pe de altă parte.

Notarii publici vor putea îndeplini actele și procedurile notariale atât pe suport de hârtie, cât și în formă electronică - cu toate acestea, notarii publici care optează pentru îndeplinirea în formă electronică au obligația să solicite Uniunii, în prealabil, autorizația pentru desfășurarea activității în această modalitate, precum și accesul la platforma electronică Top-not. Pentru notarii publici care vor opta să îndeplinească acte și proceduri notariale în formă electronică, Uniunea va efectua mențiunile corespunzătoare în Registrul Național de Evidență a Notarilor Publici și va afișa, pe pagina proprie de internet, lista acestora.

Reporter: Ce acte și proceduri notariale în formă electronică pot îndeplini notarii publici, conform acestei noi legi?

Dumitru Viorel Mănescu: În esență, activitatea notarială electronică va viza toate actele și procedurile notariale compatibile și se va desfășura numai la sediul profesional al notarului public, dacă părțile sunt prezente fizic și semnează actul cu semnătură electronică calificată.

Cu toate acestea, notarul public va putea îndeplini în formă electronică, fără prezența fizică a părților, anumite categorii de acte și proceduri expres și limitativ prevăzute de lege. Dintre acestea, menționez consultațiile juridice scrise cu caracter notarial; primirea și păstrarea documentelor în formă electronică în arhiva electronică notarială; darea de dată certă înscrisurilor în formă electronică; legalizarea semnăturii interpretului și traducătorului autorizat de pe traducerea în formă electronică; transmiterea către Oficiul Național al Registrului Comerțului a actelor privind societățile; transmiterea cererilor adresate instituțiilor și autorităților publice; comunicarea cererilor și a oricăror alte documente pentru efectuarea operațiunilor de publicitate imobiliară.

Reporter: Digitalizarea presupune nu doar avantaje, ci și riscuri.

Cum va fi asigurată funcționarea optimă, în condiții de siguranță a acestor platforme digitale?

Dumitru Viorel Mănescu: Uniunea, administratorii serviciilor furnizate prin intermediul platformei Top-not, precum și administratorii de securitate cibernetică ai acesteia, vor asigura jurnalizarea în timp real a evenimentelor și accesului la datele vehiculate prin intermediul platformei, în scopul efectuării unor activități de audit periodice pe linia protecției, calității, securității și trasabilității datelor, în vederea asigurării transparenței utilizării acestora. Jurnalizarea evenimentelor și a accesului la date va fi stocat pe o durată egală cu obligativitatea legală de păstrare a documentelor conform nomenclatorului arhivistic notarial. Platforma sau, după caz, anumite componente ale acesteia, vor fi supuse în mod obligatoriu activităților de audit, atât intern, cât și extern, pe linia protecției, confidențialității, calității, securității și trasabilității. Auditul va fi finanțat prin bugetul UNNPR.

Reporter: Evenimente recente de pe piața imobiliară, din păcate negative, au readus în atenția publică vulnerabilitatea promitenților cumpărători în raport cu dezvoltatorii. În prezent, sunt în discuție mai multe propuneri legislative de remediere a acestei probleme. Cum apreciați situația?

Dumitru Viorel Mănescu: În contextul legislativ actual, care nu oferă un suport suficient în vederea garantării siguranței depline a tranzacției, în scopul de a minimiza expunerea la rise a promitenților cumpărători în faza precontractuală a cumpărării de locuințe, UNNPR a înaintat Parlamentului României o serie de propuneri legislative încă din toamna anului 2024, care privesc modificarea și completarea Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții și a Legii cadastrului publicității imobiliare nr. 7/1996 și care urmăresc, în principal evitarea litigiilor cauzate de încheierea de promisiuni de vânzare succesive de către aceiași dezvoltator imobiliar cu per-

soane diferite, fără ca acestea din urmă să aibă cunoștință despre promisiunile încheiate anterior, prin introducerea obligativității notării în cartea funciară a promisiunilor de vânzare care vizează bunuri viitoare, situate în construcții în curs de edificare și a solicitării în prealabil încheierii promisiunii a unui extras de carte funciară; crearea unui flux de lucru nou, prin deschiderea unei cărți funciare pentru fiecare apartament înscris în autorizația de construcție, fapt care va permite evidențierea clară a tuturor apartamentelor componente ale unui proiect imobiliar, astfel încât să nu mai poată fi promisiune mai multor persoane, fără ca acestea din urmă să aibă cunoștință despre promisiunile anterior încheiate; instituirea unor norme legale care să condiționeze vânzarea acestor tipuri de imobile de finalizarea construcției, constatată prin procesul - verbal de recepție finală și certificatul de edificare a construcției; și adoptarea unor norme legislative tranzitorii implementării în practică a fluxului de lucru menționat anterior.

Doresc să subliniez faptul că demersurile întreprinse de notarii publici în această direcție denotă preocuparea activă pentru îmbunătățirea cadrului legal care reglementează tranzacțiile imobiliare, cu acordarea unei atenții speciale protejării intereselor promitenților cumpărători, concomitent cu asigurarea echilibrului contractual și cu crearea premiselor menținerii stabilității și încrederii în piața imobiliară.

Reporter: Revenind la valențele umanitare ale prezenței notarilor publici în comunitate, ne puteți detalia acest aspect?

Dumitru Viorel Mănescu: Voi reaminti, pentru cititori, contextul: inundațiile masive din septembrie 2024, din județul Galați s-au soldat cu un bilanț tragic. Șase oameni și-au pierdut viața din cauza dezastrului, mai mult de 20.000 de localnici au fost grav afectați, 5.400 de case au fost dărâmate sau șubreuite de furia apelor, peste 2.200 de animale și peste 6.200 de păsări au murit înecate. În 24 de comune din acest județ pagu-

bele au fost atât de însemnate, încât doar printr-un efort comun de amploare, solidaritate și altruism din partea întregii societăți, existența localnicilor putea reintra pe făgașul normalității. UNNPR, Camera Notarilor Publici Galați, notarii din județele Brăila și Vrancea, dar și din alte camere notariale s-au implicat, după posibilități, în efortul umanitar general. Au răspuns prezent la apelul nostru și Camerele Notarilor Publici București, Brașov, Constanța, Ploiești, Oradea, Cluj, a căror contribuție financiară, cumulată cu cea a CNP Galați s-a ridicat peste 150.000 de lei. Casa de Pensii a Notarilor Publici și Centrul Național de Administrare a Registrului Național Notariale CNARNN-Infonot s-au raliat, la rândul lor, inițiativei umanitare. Rezultatul a fost crearea unui fond de întraajutorare a birourilor notariale și a persoanelor din localitățile afectate. Suma alocată s-a ridicat la 100 de mii de euro,

Ca strategie de răspuns la criza umanitară, ne-am axat eforturile pe două direcții de acțiune: pe de-o parte sprijinirea birourilor notariale din localitățile grav deteriorate de ape în vederea remedierii pagubelor și a reintrării activității notariale în normalitate și, pe de altă parte, identificarea nevoilor imediate ale oamenilor din comunitățile sinistrate și furnizarea de alimente, apă și bunuri de strictă necesitate. Distribuirea ajutoarelor am făcut-o cu sprijinul Ligii Studenților, în baza unui protocol de colaborare. Tinerii studenți s-au îngrijit ca femeile, copiii, bărbaiții și vârstnicii aflați în stare de precaritate să primească donațiile notarilor publici.

Vă mărturisesc că am fost deosebit de impresionat de armonia perfectă în care am comunicat și colaborat nu doar cu studenții și autoritățile locale, ci și cu oamenii locurilor, care, în pofida pierderilor și a dramelor personale, au găsit tăria și generozitatea de a întinde o mână de ajutor celor mai loviți de soartă dintre ei. Am fost, totodată, deosebit de mândru de dedicarea și profesionalismul colegilor notari publici din regiunea sinistrată. Într-un timp record și cu eforturi de-a dreptul supraomenești, birourile notariale avariate au fost făcute funcționale, arhivele notariale au fost adăpostite în siguranță, iar colegii notari localnici își puneau problema cum pot să ajute oamenii rămași fără adăpost. Ba chiar la unul dintre aceste birouri notariale, încă avariat de ape, s-a și perfectat un act de donație în favoarea unei persoane în extremă dificultate.

Reporter: Ce proiecte aveți în plan anul acesta?

Dumitru Viorel Mănescu: Anul 2025 are o semnificație cu totul specială pentru notariatul public. Este un an aniversar și, totodată, un electoral. Colegii notari din toată țara urmează să își aleagă reprezentanții în structurile de conducere de la nivel local și central.

Din perspectivă aniversară, se împlinesc treizeci de ani de la intrarea în vigoare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995, care a pus bazele practicii notariale moderne în serviciul cetățenilor, al mediului de afaceri și al statului, marcând trecerea de la notariatul de stat la notariatul modern. Este un moment istoric, pe care intenționăm să îl onorăm cum se cuvine, reiterând astfel rolul și importanța notariatului public, responsabilitatea și implicarea socială și economică a profesiei.

Reporter: Vă mulțumim! ■

CREDITARE

Linuștea de dinaintea furtunii; Urmează o nouă criză a creditelor ipotecare?

Interviu cu avocatul Alexandra Ianul

Liniștea care pare să se fi așternut după criza creditelor în franci elvețieni a oferit libertatea creditorilor să comită noi abuzuri în raport cu consumatorii de produse financiare, susține avocatul Alexandra Ianul. Domnia sa ne-a spus, în cadrul unui amplu interviu: "Despre aceste abuzuri nu vorbește mai nimeni în prezent, întrucât cifrele nu sunt încă atât de mari, dar, în opinia mea, dacă situația economică va continua să se îndrepte într-o direcție negativă, această criză va ocupa din nou prima pagină a publicațiilor. Iar atunci nu vom discuta de câteva sute de mii de credite, ci de milioane, pentru că următoarele credite ipotecare ce vor fi afectate sunt cele acordate în lei, inclusiv cele prin Programul Prima Casă".

Reporter: Pare liniște în sectorul creditelor acordate persoanelor fizice, de când a fost reglementată prin lege situația împrumuturilor în franci elvețieni, iar consumatorii și-au găsit dreptatea în instanță. Putem spune că este un subiect mort?

Alexandra Ianul: Dimpotrivă! Mie mi se pare că este liniștea de dinaintea furtunii. Creditele în franci elvețieni au fost intens mediatizate și, odată ce majoritatea și-au găsit rezolvarea, s-a creat o aparență, falsă, că la noi în țară consumatorii de produse financiare sunt acum în siguranță, protejați corespunzător de o nouă legislație și nu mai sunt supuși abuzurilor etc. Brusca, situația creditaților a dispărut din ochii publicului, care a pierdut interesul pe subiect, ceea ce a făcut ca, în realitate, creditorii să aibă din nou libertatea de a comite abuzuri. Despre aceste abuzuri nu vorbește mai nimeni în prezent, întrucât cifrele nu sunt încă atât de mari, dar, în opinia mea, dacă situația economică va continua să se îndrepte într-o direcție negativă, această criză va ocupa din nou prima pagină a publicațiilor. Iar atunci nu vom discuta de câteva sute de mii de credite, ci de milioane, pentru că următoarele credite ipotecare ce vor fi afectate sunt cele acordate în lei, inclusiv cele prin Programul Prima Casă.

Reporter: Este anul 2025 un nou an de criză în domeniul în care activați?

Alexandra Ianul: Nu știu dacă 2025 poate fi deja numit un an de criză, dar sunt semne că situația economică afectează deja creditele acordate consumatorilor, dar și micilor întreprinderi. În 2020, primul an de pandemie, BNR declara un număr de 160.000 de români cu restanțe de peste 30 de zile la bănci, plus alți 20.100 de restanțieri la IFN-uri. Sumele restante erau de circa 18 miliarde lei (3,6 miliarde euro). La finele anului trecut, numărul restanțierilor crescuse la 240.000 de persoane, sumele datorate și nerambursate fiind tot de aproximativ 18 miliarde lei. După cum știm, neplata ratelor la credite are consecințe financiare severe care pot merge până la executarea silită a garanțiilor și instituirea po-

pririlor asupra veniturilor persoanelor împrumutate pentru recuperarea datoriei de către bancă. Cele mai multe restanțe declarate sunt din categoria „peste 90 de zile de întârziere” sau ajunse deja în executare. Această situație îmi indică faptul că dificultățile la plata ratelor este în creștere și că vom asista la creșterea numărului de executări silită.

Reporter: Există vreo cale să prevenim de data aceasta și să nu mai repetăm experiența ulterioară crizei economice din 2008?

Alexandra Ianul: Singura cale în care am putea preveni este îmbunătățirea legislației actuale, prin înlăturarea articolelor interpretabile care sunt folosite acum împotriva consumatorilor, și instituirea unor măsuri clare de protecție a debitorilor care intră în incapacitate de plată, măsurile actuale prevăzute în legislație fiind descrise cu titlu orientativ și lăsate la latitudinea creditorilor, care bineînțeles că forțează limita legii. Ceea ce este mai grav este că, în cazul creditelor acordate prin Prima Casă, și atrag atenția asupra acestui subiect de câțiva ani, nu există prevăzută în lege absolut nicio măsură de salvagardare a creditului în caz de incapacitate de plată. Acești consumatori creditați ajung direct în Executare și nu au posibilitatea de a solicita o restructurare sau o reeșalonare, cum au cei care au accesat credite ipotecare standard. Sunt multe care ar putea fi făcute dar nu există interes, pentru că, așa cum spuneam mai sus, se consideră că nu avem de-a face, încă, cu o problemă, iar politicul este interesat să susțină titluri de prima pagină și nu măsuri de prevenție.

Reporter: Ați vorbit despre abuzuri... La ce va referiți mai exact?

Alexandra Ianul: În ultima perioadă ne-am confruntat cu multe abuzuri în ceea ce privește declararea scadenței anticipate, a sumelor pentru care clienții sunt trimiși în executare silită. În aceste situații se forțează legislația, se calculează dobânzi suplimentare pentru o perioadă mai mare decât ar trebui, în continuare se percep dobânzi penalizatoare care nu sunt calculate conform legii. De asemenea, în to-

amna anului trecut a venit un val de executări silită pentru unele credite foarte vechi, care mai fuseseră executate în trecut de două ori. Aceste portofolii au fost cedate către cesionari de creanță străini, care, în mod abuziv, demarează chiar și o a treia Executare, mizând pe faptul că românul nu are nici cunoștințele și nici resursele necesare să atace o asemenea Executare în instanță. După cum știm, la noi procesul de Executare silită este favorabil creditorilor, care pot cere executarea fără ca debitorul să aibă posibilitatea de a lua cunoștință și de a se apăra în cadrul procedurii de încuviințare a executării. La noi, întâi ești executat și apoi te poți apăra, iar asta presupune o viteză de reacție imediată, deoarece ai numai 15 zile ca să formulezi o contestație și ai nevoie de mulți bani, deoarece trebuie să achiziți taxe de timbre și cauziuni care depășesc posibilitățile consumatorilor.

Nu putem schimba acest mecanism, dar putem facilita accesul la justiție al consumatorilor de credite prin eliminarea taxelor de timbre și a cauziunii în vederea suspendării executării silită. De ce nu se aplică această facilitare dată consumatorilor care sunt scutiți de la plata taxei de timbru în toate celelalte tipuri de acțiuni și la contestația la Executare? Aceasta ar putea fi o măsură extraordinară de utilă.

Reporter: Să trecem și la IFN-uri. Avem o lege din 11 noiembrie 2024, nr. 243/2024, privind protecția consumatorilor, referitoare la costul total al creditării și la cesiunea de creanțe. Actul normativ reglementează atât dobânzile împrumuturilor ipotecare, cât și pe cele ale creditelor de consum, oferite de instituțiile financiare nebankare (IFN). Se aplică?

Alexandra Ianul: Nu numai că nu se aplică, dar abuzurile care se comit în acest sector a cărui reglementare și control este vădit insuficient, sunt de necrezut pentru anul 2025. Chiar la începutul acestui an ne-am ocupat de două cazuri ale unor clienți care au contractat câteva mii de euro și s-au trezit executați imobiliar pentru câteva zeci de mii, cu alte cuvinte o creanță de 15.000 de lei s-a transformat în câteva luni într-o creanță de 120.000 de lei, care crește exponențial de la luna la lună. Întrucât cei care apelează la acest tip de finanțări sunt oameni care din start nu au posibilități financiare,

aceștia clar nu au posibilitatea de a se apăra în instanță. Dacă tu nu poți achita o rată de 1000 de lei, cum ai putea să te aperi de un abuz de acest gen în instanță, proces care te-ar costa peste 10.000 de lei? Majoritatea își pierd casele. E trist, pentru că la momentul la care fac aceste credite ei nu înțeleg faptul că, chiar dacă nu sunt credite garantate, aceste IFN-uri le pot scoate la Executare casele. Acest super business care permite să dai împrumut 3000 de euro și să te îndestulezi cu 30.000 de euro trebuie oprit prin mijloace mult mai eficiente decât cele pe care le avem acum.

Reporter: Practica instanțelor este favorabilă consumatorilor la acest moment?

Alexandra Ianul: În general da, dar avem parte și de dezamăgiri. Pe aplicarea legii dării în plată rata de succes se menține la peste 95%, un rezultat magnific. Dezamagitorii sunt cei 5% pentru care încă ne lupțăm, iar aici mă refer la un anumit tip de soluții de reechilibrare care, din punctul meu de vedere, încălcă flagrant legea și deciziile Curții Constituționale. Din păcate, deși legea este clară și victoriile consumatorilor numeroase, există încă instanțe care favorizează creditorii. Îmi pare rău că încă există victime în rândul consumatorilor, este complet nedrept. Cei 5% la care mă refeream mai sus nu sunt de fapt dosare cauze pierdute per se, dar dacă stai să te uiți ce soluții de adaptare ale contractelor de credit se dau în anumite regiuni ale țării, poți considera că ai pierdut procesul, este același lucru.

Este cert că bătălia între profesioniști și consumatori va fi întotdeauna disproporționată, mă bucur însă că, prin această lege și prin calitatea apărării pe care le-am formulat, am reușit să înclinăm un pic balanța.

Reporter: Care este practica majoritară?

Alexandra Ianul: Practica majoritară este aceea de a stabiliza cursul la pragul maxim al imprevizunii, respectiv o creștere de 52,6%, așa cum prevede legea. Dacă mă întrebi, este cea mai simplă rezolvare la o problemă foarte complicată. Cursul rezultat nu este unul rău pentru clienți și se traduce într-o reducere și la nivel de rată, și la nivel de sold, de 30%.

Avem însă numeroase decizii și la cursuri inferioare acestui prag, spre exemplu curs istoric la care se

adaugă o marjă de 20% până la finalul contractului. Din punctul meu de vedere, aceasta este soluția corectă, ținând cont că peste jumătate din perioada contractuală clientul a suportat peste 100% din riscul valutar.

Cele mai proaste soluții sunt cele de reechilibrare, care depășesc pragul legal al imprevizunii de 52,6%.

Pe lângă faptul că acestea înfrâng legea, înfrâng și o logică juridică de bază. Din fericire, acestea sunt rare și reprezintă cei 5% de care vorbeam. Mai clar, dacă legea prevede că, odată depășit pragul de 52,6% de creștere valutară, contractual este în impreviziune, cum poate o soluție de reechilibrare care depășește acest prag să fie una corectă și legală?

Oricum, chiar și așa, rezultatele obținute sunt fantastice.

Reporter: Sunteți recunoscută pentru că apărați partea slabă din contracte... către ce alte direcții se va mai îndrepta cabinetul dumneavoastră?

Alexandra Ianul: Începând din 2024, ne-am îndreptat atenția și către persoanele juridice, întreprinderi mici și mijlocii, captive în tot

tractele încheiate între doi profesioniști (persoane juridice), sau un profesionist și o autoritate contractantă pot conține clauze sau practici abuzive, ce creează un dezechilbru contractual în defavoarea profesionistului aflat pe o poziție economică inferioară (ex.: IMM-urile, start-up-urile etc.).

Discrepanța economică între profesioniști ce activează în mediul de afaceri este o chestiune de notorietate și adesea determină imposibilitatea unei negocieri efective a contractelor ce se încheie între aceștia, de natură a conduce la crearea unui dezechilbru contractual în defavoarea celui aflat pe o poziție economică inferioară (spre exemplu, un contract încheiat între o instituție bancară și o microîntreprindere aflată la început de drum).

Există Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante, menită să înlăture anumite practici abuzive regăsite în contractele încheiate între profesioniști.

Acest act normativ sancționează însă doar o anumită categorie de practici și clauze contractuale ca fiind abuzive, respectiv ceea ce clauză prin care se stabilește în mod vădit inechitabil, în raport cu creditorul, termenul de plată, nivelul dobânzii pentru plata întârziată sau al daunelor-interese suplimentare (art. 12 din Legea 72/2013).

Legea este foarte utilă mai ales în relația cu finanțatorii, în speță IFN-urile, și în curând vom avea o practică substanțială și pe acest subiect.

Reporter: Ce credeți că lipsește consumatorului român de servicii, fie el persoană fizică sau juridică?

Alexandra Ianul: Consumatorului român de servicii îi lipsește educația minimă financiară și juridică. Nu încetez să mă minunez cum firme românești care au ceva cifră de afaceri își iau modele de contracte de pe internet și nu apelează la avocați pentru o consiliere de bază și de prevenție mai ales. Românul ajunge la avocat în ultimul ceas, aunci când este de cele mai multe ori prea târziu. Această prevenție ar putea salva timp și bani, iar în anumite situații chiar soarta afacerii. Întotdeauna o consultanță prealabilă va fi mai ieftină decât un litigiu. Printre altele, anul acesta aș dori să atrag atenția asupra acestei chestiuni, prin interme-

În cazul creditelor acordate prin Prima Casă, și atrag atenția asupra acestui subiect de câțiva ani, nu există prevăzută în lege absolut nicio măsură de salvagardare a creditului în caz de incapacitate de plată. Acești consumatori creditați ajung direct în Executare și nu au posibilitatea de a solicita o restructurare sau o reeșalonare, cum au cei care au accesat credite ipotecare standard".

Neplata ratelor la credite are consecințe financiare severe care pot merge până la executarea silită a garanțiilor și instituirea popririilor asupra veniturilor persoanelor împrumutate pentru recuperarea datoriei de către bancă".

soiul de contracte ne-negociate cu instituții de credit/instituții financiare nebankare sau mari retaileri.

Deși aceștia nu beneficiază de o legislație atât de vastă precum consumatorii persoane fizice, există totuși un act normativ care îi poate proteja.

Noțiunea de clauze abuzive/practici abuzive este frecvent asociată cu clauzele cuprinse în contractele încheiate între profesioniști și consumatori (eminalemente persoane fizice) și, astfel, s-a întipărit în mentalul colectiv ideea că un contract încheiat între doi profesioniști nu poate cuprinde clauze sau practici abuzive.

Foarte puțini cunosc că și con-

diul rețelelor sociale.

Reporter: Ce obiective v-ați setat pentru 2025?

Alexandra Ianul: Obiectivele mele sunt mereu ambițioase. Unul dintre ele este să mai am încă o dată ocazia, așa cum am avut-o și cu legea dării în plată, să fac ceva cu impact pentru consumatorii români. Sunt foarte multe probleme ce ar putea fi remediate dacă ar exista un pic de viziune și voință din partea celor care ne conduc. Dacă apare o nouă provocare de genul, cu siguranță nu voi spune nu. Îmi voi oferi concursul autorităților de fiecare dată când va apărea ocazia.

Reporter: Mulțumesc! ■

AFACERI

OPINII

Provocări și oportunități în avocatura de business: lecții din 2024 și perspective pentru 2025

CRISTINA BOJICĂ,
AVOCAT ASOCIAT
GRUIA DUFAUT ȘI
ASOCIAȚII

Într-o perioadă marcată de schimbări rapide și incertitudini economice și politice, relația dintre mediul de afaceri și autoritățile de reglementare joacă un rol esențial în conturarea viitorului economic al oricărei țări. Anul 2024 a evidențiat provocări semnificative în România, de la imprevizibilitatea legislativă până la instabilitatea politică și incoerența măsurilor economice. Reflectând asupra anului 2024 și privind spre 2025, este crucial să înțelegem provocările și oportunitățile ce se ivesc în această dinamică.

Lecții și oportunități

Anul 2024 a adus în general multă incertitudine hrănită de un context internațional complex și un comportament politic intern deseori oportunist. Creșterea cheltuielilor publice și un deficit bugetar de aproape 9% din PIB au stârnit îngrijorări în mediul de afaceri, în special cu privire la povara fiscală potențială. Multitudinea reglementărilor, dominate de repetatele modificări ale Codului fiscal sau legislației conexe, au accentuat această incertitudine, subliniind încă o dată nevoia unui cadru legislativ predictibil. Anul 2024 ne-a învățat că, pentru a trece de la vorbe la fapte, este nevoie de consecvență,

resurse și strategii bine gândite.

Cu toate acestea, nu putem neglija nici oportunitățile care au venit în special din direcția digitalizării, investițiilor în infrastructuri și M&A.

Din perspectiva avocaturii de business, anul 2024 a fost marcat de o adoptare sporită a tehnologiilor juridice și de o creștere a cererii pentru servicii specializate, datorită eforturilor departamentelor juridice de a optimiza costurile.

Privind spre 2025: să construim poduri, nu garduri

2025 se preconizează a fi un an al provocărilor, cu o creștere estimată a PIB-ului de 2,5%. În acest context, guvernul s-a angajat să reducă deficitul bugetar la 7%, prin tăierea cheltuielilor și diminuarea aparatului administrativ, dar și să continue digitalizarea pentru o colectare mai eficientă a taxelor. Deși există un consens pentru menținerea cotei unice și sprijinirea investițiilor, incertitudinile legate de alegerile din mai 2025 și posibile modificări esențiale ale taxelor și impozitelor rămân.

În paralel, reglementatorii europeni impun noi obligații în domeniul precum protecția mediului, economia circulară, combaterea corupției și spălarea banilor, precum și adoptarea noilor tehnologii. Un exemplu este Regulamentul nr. 40/2025 privind ambalajele și

Cristina Bojică

deșeurile de ambalaje, care stabilește măsuri stricte pentru reducerea deșeurilor și promovarea reciclării, măsuri în vigoare din februarie 2025. Totodată, Comisia Europeană a inclus printre prioritățile sale pentru 2024-2029 extinderea pieței unice, dar și modernizarea politicii de

concurență și promovarea competitivității prin digitalizare și inovare.

În acest climat, construirea de „poduri” între sectorul public și cel privat este esențială pentru asigurarea unui mediu de afaceri stabil și prosper în 2025 și dincolo de acesta.

Anul 2025 pentru avocatura de business: privire spre viitor

Anul 2025 se profilează ca un punct de cotitură și pentru avocatura de business din România, în contextul unui peisaj economic și legislativ-fiscal în continuă schimbare,

dar și al unei oferte tot mai diversificate de servicii juridice digitalizate.

Schimbările legislative frecvente, de multe ori interpretabile, obligă avocații la un efort suplimentar de înțelegere și analiză pentru a putea oferi servicii clienților soluții personalizate, care să minimizeze riscurile juridice asociate.

Pe de altă parte, globalizarea afacerilor și digitalizarea piețelor impun profesioniștilor din domeniul juridic dezvoltarea de noi competențe și o înțelegere mai extinsă a regulilor privind derularea tranzacțiilor transfrontaliere. Aceste provocări, deja prezente în România, impun o reconfigurare a operațiunilor în interiorul firmelor de avocatură și investiții sporite în formarea continuă a echipelor, precum și încheierea de parteneriate strategice.

Colaborarea strânsă cu clienții rămâne fundamentală pentru a înțelege și a răspunde nevoilor în schimbare, iar în acest context standardele și codurile etice ale profesiei devin esențiale, în special din perspectiva adoptării noilor tehnologii și a soluțiilor de inteligență artificială sau în procesul de cunoaștere a clientelei. În ceea ce ne privește, la Gruia Dufaut și Asociații, ne concentrăm pe soluții care să ne permită să ne adaptăm rapid la aceste schimbări, să creăm noi competențe juridice, să ne menținem clienții informați și îi păstrăm mereu aproape. ■

STIRI

Ministrul Justiției: ”Valul de pensionări în justiție a încetat”

Valul de pensionări în justiție a încetat, în momentul de față, după cum a declarat Ministrul Justiției, Radu Marinescu, precizând că nu există un risc pentru sistem de a pierde magistrații valoroși. Potrivit ministrului, ”în ceea ce privește pensionarea magistraților, există o lege care a modificat formula anterioară, mărind semnificativ vârsta de pensionare. De asemenea, este de menționat că aceasta a fost o formulă gândită de legiuitor la momentul respectiv în acord și cu, bineînțeles, cu consultarea sistemului judiciar pentru a

asigura, pe de o parte, înlocuirea personalului care înregistra fenomene de oboseală, de epuizare”. El a precizat că ”sistemul judiciar a trecut prin foarte multe momente dificile, prin foarte multe momente de încărcătură deosebită și există în continuare un număr foarte mare de dosare”.

”Toate aceste chestiuni, sigur, creează o presiune care, la un moment dat, se regăsește și la nivelul fiecărui individ. Pe de altă parte, trebuie să spunem acest lucru cu responsabilitate, este regretabilă pierderea din sistem a unor perso-

ne care, la o vârstă maturității, au acumulat experiența, pregătirea necesară pentru a putea să fie cât mai utili în actul de justiție. Și atunci a fost gândit această formulă de a se majora vârsta de pensionare”, a mai declarat Radu Marinescu.

”Nu mai sunt atât de multe pensionări, deci nu există un risc pentru sistem de a pierde magistrații valoroși, a ajunge și la o vârstă a împlinirii profesionale și care, din punctul meu de vedere, ar trebui să continue în sistem pentru a avea un corp de magistrați cât mai bine pregătit”, a explicat ministrul Justiției. ■

Sursa foto: facebook / Ministerul Justiției

Progresele înregistrate de România privind sistemul de justiție, prezentate unei delegații a CE

Ministrul Justiției a prezentat progresele înregistrate de România în ceea ce privește aspectele relevante ce vizează sistemul de justiție, cadrul anticorupție și echilibrul puterilor în stat, într-o întrevedere cu o delegație a Comisiei Europene, în contextul Mecanismului privind Statul de Drept. Potrivit ministrului, în cadrul exercițiului privind Statul de Drept în Uniunea Europeană, Comisia a efectuat vizita anuală de țară în vederea pregătirii Raportului privind România. Vizita de țară a fost deschisă

de întrevederea reprezentanților Comisiei Europene cu ministrul Justiției, Radu Marinescu, dat fiind faptul că Ministerul Justiției are calitatea de coordonator al acestui exercițiu anual, la nivel național.

Radu Marinescu a avut un dialog consistent cu reprezentanții Comisiei Europene, în cadrul căruia a exprimat aprecierea față de rolul și utilitatea ”deosebită” a vizitelor de țară privind situația statului de drept, care permit o ”radiografie” în teren a evoluțiilor relevante privind statul de drept din toate statele membre

UE. Conform ministerului de resort, oficialul român a prezentat și principalele progrese înregistrate de România în ceea ce privește aspectele relevante ce vizează sistemul de justiție, cadrul anticorupție și echilibrul puterilor în stat. În plus, Marinescu a subliniat în mod deosebit complexitatea, precum și dimensiunea extinsă a reformelor realizate de România în ultimii ani, cu rezultate discutabile, pozitive și durabile, în special în ceea ce privește reforma justiției și eforturile de combatere a corupției. ■

INTERVIU

"Simplificarea cerințelor legislative și chiar dereglementarea în anumite domenii ar fi binevenite"

Interviu cu Anca Danilescu, partener senior Zamfirescu Racoti Vasile & Partners și Alexandru Iorgulescu, partener Zamfirescu Racoti Vasile & Partners

Activitatea din zona justiției este una plină de provocări. Anca Danilescu, partener senior Zamfirescu Racoti Vasile & Partners și Alexandru Iorgulescu, partener Zamfirescu Racoti Vasile & Partners, ne-au făcut un succint tablou al acestora, punctând și alte aspecte importante pentru domeniu.

Reporter: Cu ce provocări v-ați confruntat în activitatea dumneavoastră din ultimul an?

Anca Danilescu: Cu caracter general, cu siguranță contextul geo-politic local și internațional, cu suita sa inevitabilă de incertitudini și prefigurare modificări sisteme fundamentale. Cu caracter particular, cel puțin în ceea ce privește practica noastră de M&A (mergers and acquisitions), principala mea specializare profesională, așa menționa, doar cu titlu de exemplu, impactul semnificativ asupra structurii și calendarului tranzacțiilor avute de modificările legislative (și de interpretările în practică) privind examinarea investițiilor străine directe în România. Extinderea explicită a cerințelor de autorizare la investitorii din Uniunea Europeană (inclusiv la cei români) și lipsa de claritate privind domeniile de activitate vizate de aceste cerințe au creat adesea dificultăți în structurarea proiectelor și au afectat vizibilitatea asupra momentului finalizării tranzacțiilor.

Alexandru Iorgulescu: În ariile de practică pe care le coordonez (insolvență și litigii bancare), anul 2024 a stat sub semnul specializării și al diversificării tipului de asistență acordată. Am pus accentul pe dezvoltarea unor servicii adiacente reprezentării clasice în proceduri de insolvență în care deja excelăm, preluând mandate în care am acordat consultanță privind strategia în eventualitatea deschiderii procedurii dar și asistență unor clienți care și-au manifestat intenția să cumpere bunuri vândute în procedură sau chiar părțile sociale sau acțiunile la societăți aflate în insolvență. O efervescență importantă a adus sfârșitul de an întrucât a trebuit să ne adaptăm rapid pentru a gestiona un volum mai mare de dos-

re datorită unor insolvențe cu impact cum este cea a grupului Nordis unde asistam peste 40 de clienți afectați. O provocare în domeniul bancar a reprezentat-o asistarea unui număr de cinci bănci în acțiuni demarate împotriva unor masuri luate de ANPC în legătură cu modalitatea de rambursare a creditorilor, toate soluțiile obținute până în prezent fiind favorabile.

Reporter: Care credeți că vor fi provocările acestui an?

Anca Danilescu: Pe plan local, alegerile din luna mai și rearanjările politice care vor interveni în funcție de rezultatul acestora.

Reporter: Cum apreciați legislația din domeniu?

Anca Danilescu: Simplificarea cerințelor legislative și chiar dereglementarea în anumite domenii (cum este cel al energiei) ar fi binevenite. Și, pentru că tot am menționat anterior cerințele privind examinarea investițiilor străine directe, adoptarea unor instrucțiuni mai detaliate de aplicare a reglementărilor în materie și definirea clară, cu caracter exhaustiv, a domeniilor de activitate în care autorizarea prealabilă a CEISD se impune, ar fi un răspuns potrivit la solicitările investitorilor de a dispune de mijloace corecte și sigure de evaluare a cerințelor legislative.

Alexandru Iorgulescu: Cu toate că nivelul de intermediere rămâne redus, iar piețele de capital din România sunt printre cele mai puțin dezvoltate din Europa, sectorul financiar bancar este unul în general supra reglementat, iar noi legi cu impact în domeniu continuă să apară. Semnalează spre exemplu în 2024 a Legii nr. 243/2024 privind protecția consumatorilor cu privire la costul total al creditării și la cesiunea de creanțe. În privința legii

insolvenței nu au existat modificări notabile în 2024, ultima modificare importantă fiind cea din anul 2022 ca urmare a implementării Directivei (UE) 2019/1023 privind cadrele de restructurare preventivă. Pot spune că legea a atins o anumită maturitate în practică implinind 10 ani de aplicare. O nouă directivă în materie a fost propusă de Comisia Europeană la sfârșitul anului 2022 cu scopul de armonizarea a legislațiilor privind insolvența în statele membre ale Uniunii Europene, introducând, printre altele, procedura de pre-pack ca instrument standardizat la nivel european. Această propunere urmărește să reducă discrepanțele dintre legislațiile naționale și să sporească eficiența procedurilor de insolvență. Deși avem legea 85/2024 cu toate acestea au existat modificări normative cu impact asupra insolvenței ca fenomen - ex. Majorarea plafonului garanțiilor de stat, instituirea unor facilități fiscale prin OUG 107/2024.

Reporter: Ce credeți că ar trebui să facă autoritățile pentru activitatea avocațială?

Alexandru Iorgulescu: Un program ce trebuie continuat este cel de digitalizare a justiției, întrucât eficientizează activitatea avocaților. Recent am luat cunoștință de o inițiativă a unei instanțe de a permite participarea la ședința de judecată prin aplicația skype, măsura pe care o încurajez și mi-aș dori-o extinsă. Este necesară clarificarea regimului fiscal al avocaților prin stabilirea unor norme clare care să faciliteze conformarea cu precădere în ceea ce privește deductibilitatea anumitor cheltuieli în activitatea avocațială. În fine, în calitate de avocat resimt presiunea generată de stabilirea unor plafoane mari pentru contribuția CASS ce a impactat veniturile din profesie. Consider că respectiva contribuție trebuie adaptată calității serviciilor

medicale din țara noastră.

Reporter: Ce proiecte aveți în acest an?

Alexandru Iorgulescu: Cu toate că ne aflăm la începutul anului, echipa de insolvență și litigii bancare pe care o coordonez a preluat un mandat important cu componentă transfrontalieră ce vizează recuperarea unor prejudicii de la o firmă din domeniul IT/C. În același timp, am început să acordăm asistență și reprezentare într-un mandat câștigat anul trecut prin care preluăm spre gestionare un întreg portofoliu de proceduri de insolvență al unei bănci. Un alt mandat important vizează asistarea unui antreprenor în legătură cu achiziționarea unei clădiri de birouri de la o societate aflată în insolvență, tranzacție de aproximativ 10.000.000 euro preconizată a se realiza până la mijlocul anului.

Reporter: Care sunt tendințele din piață - din ce zonă vin cele mai multe cereri?

Anca Danilescu: Este clar pentru toată lumea că asistăm la o rearanjare sistemică, atât pe plan local, cât și la nivel global. În acest context, a exprima certitudinii cu privire la trenduri poate părea o abordare hazardată. Cu toate acestea, cu instrumentele de analiză disponibile în acest moment, aș fi tentată să spun că un anumit grad de dereglementare în ce privește energia (inclusiv cea din surse convenționale) și un proces de reindustrializare sunt probabile. Proiectele greenfield și mai ales cele brownfield (de exemplu în industria extractivă, industria siderurgică și cea a construcțiilor de nave) pot înregistra o accelerare, respectiv o renaștere subită. De altfel, pe plan local, a fost exprimat la nivel de discurs public oficial interesul pentru reechilibrarea politicii energetice a României și reconsiderarea surselor convenționale de energie. Cred că, în ciuda (sau, mai bine zis,

din cauza) preconizatei contracții economice globale, determinate, printre altele, de războaie tarifare și crize economice, în aceste domenii se vor înregistra avansuri.

Alexandru Iorgulescu: 2024 a fost un an în care numărul insolvențelor a crescut, fapt ce s-a simțit și în activitatea noastră. Pe fondul instabilității generate de războiul din Ucraina, a creșterii prețului la utilități, dar și a măsurilor fiscale adoptate pe sfârșit de an prin OUG 156/2025 (ordonanța trenuleț) este de așteptat ca trendul să se mențină. În 2024 am primit mandate atât din partea creditorilor, a debitorilor dar și a investitorilor ce activează în construcții, imobiliare, industrie,

transporturi și servicii, fără ca vreun domeniu să fie unul fanion. În același timp industria bancară continuă să fie un furnizor neobosit de dosare cu probleme provocatoare.

Reporter: Cum vedeți sectorul pe care activați, peste zece ani?

Anca Danilescu: Cred că acesta va fi fundamental modificat. Zece ani reprezintă o perioadă suficient de lungă pentru a asista la o rearanjare majoră, cu impact asupra tuturor piețelor, inclusiv a celei de M&A. Mă aștept ca inteligența artificială și fenomenul de desofisticare a lumii, care se face deja simțit, să aibă un impact major inclusiv asupra structurii tranzacționale.

Reporter: Vă mulțumim! ■

Anca Danilescu: "Simplificarea cerințelor legislative și chiar dereglementarea în anumite domenii (cum este cel al energiei) ar fi binevenite. Și, în ceea ce privește examinarea investițiilor străine directe, adoptarea unor instrucțiuni mai detaliate de aplicare a reglementărilor în materie și definirea clară, cu caracter exhaustiv, a domeniilor de activitate în care autorizarea prealabilă a CEISD se impune, ar fi un răspuns potrivit la solicitările investitorilor de a dispune de mijloace corecte și sigure de evaluare a cerințelor legislative".

Alexandru Iorgulescu: "Un program ce trebuie continuat este cel de digitalizare a justiției, întrucât eficientizează activitatea avocaților. Recent am luat cunoștință de o inițiativă a unei instanțe de a permite participarea la ședința de judecată prin aplicația skype, măsura pe care o încurajez și mi-aș dori-o extinsă".

SOCIAL

LEGISLAȚIE

Noi reglementări cu privire la angajarea persoanelor cu dizabilități, în vigoare de la 1 ianuarie 2025

ANCA IULIA ZEGREAN,
PARTENER COORDONATOR
AL PRACTICII DE DREPTUL
MUNCII LA BIRIȘ GORAN,
EXPERT ÎN EGALITATE
DE ȘANSE

LUCIANA RAINOV,
AVOCAT SENIOR
SPECIALIZAT ÎN
PROBLEME DE
FISCALITATE, DREPTUL
MUNCII ȘI DREPTUL
CONTRACTUAL

Prevederile referitoare la angajarea și protecția persoanelor cu dizabilități au rădăcini atât în legislația europeană, cât și în cadrul mai larg al drepturilor omului și egalității de șanse. Ele derivă din mai multe surse juridice și strategii internaționale, europene și naționale.

Legislația română cu privire la angajarea persoanelor cu dizabilități are deja o fundație bine reprezentată prin Legea 448/2006, care definește cadrul în care societățile cu minim 50 de angajați au obligația să angajeze un minim de 4% persoane cu dizabilități.

Un lucru mai puțin cunoscut este faptul că, spre exemplu, numărul de angajați la care se aplică procentul de 4% și pe care îl are un contribuabil în înțelesul Legii nr. 448/2006 nu este neapărat egal cu numărul de Contracte Individuale de Muncă (CIM-uri) pe care le are încheiate societatea.

Cu titlu exemplificativ, dacă Societatea are încheiate 1000 de CIM-uri, dar într-o lună 300 de angajați lucrează cu timp parțial de 4 ore/zi (ocupând în sensul legii 150 norme întregi), în acest caz societatea ar avea un număr mediu de 850 de angajați în luna respectivă.

Ca urmare, raportat la numărul mediu de angajați activi indicat (i.e. 850), Societatea ar avea obligația de a angaja un număr de 34 de persoane cu dizabilități (4% x 850).

În cazul în care societatea are deja angajate persoane cu dizabilități însă nu atinge pragul minim (ex. 15 angajați), ar avea de plată la bugetul de stat o sumă lunară de 76.950 lei (19 fiind numărul de locuri de muncă neocupate x 4.050 lei care este nivelul salariului minim).

Rata de angajare a persoanelor cu dizabilități în România este de aproximativ 7,3%, calculată pentru anul 2021. Date mai recente nu am identificat, dovadă a faptului că o conștientizare mai practică a gap-ului între forța de muncă angajabilă și cea efectiv angajată este încă departe de realitate.

Anca Iulia Zegrean

Luciana Rainov

Societatea are ca alternativă posibilitatea de a achita 50% din sumă către bugetul de stat și simultan de a achiziționa, pe bază de parteneriat, produse și/sau servicii de la unități protejate autorizate, într-un procent de 50% din suma datorată la buget. Pe exemplul nostru, valoarea lunară a achizițiilor ar trebui să fie de 38.475 lei.

Precizăm că trebuie acordată atenție și unităților protejate cu care se stabilește colaborarea, întrucât, în conformitate cu prevederile aplicabile (art. 78 alin. (3) lit. b)), produsele și/sau serviciile achiziționate de la aceste unități trebuie realizate prin activitatea proprie a persoanelor cu handicap angajate în astfel de unități.

Deși obligația principală stabilită prin Legea nr. 448/2006 este ca entitățile cu peste 50 de angajați să angajeze un minim de 4% persoane cu dizabilități și, doar dacă nu ocupă acel număr de locuri de muncă cu persoane cu dizabilități, să achite obligațiile prevăzute de Lege (i.e. un salariu minim pentru fiecare loc de muncă neocupat de o persoană cu dizabilități), în practică numeroase societăți au preferat să

achite sumele la bugetul de stat, fără a efectua demersuri importante pentru a identifica și angaja persoane cu dizabilități.

În acest context, au fost adoptate Ordonanța de urgență nr. 127/2024 (prin care se aduc completări Legii nr. 448/2006) și Ordinul nr. 28/2025. Prin aceste acte normative, începând de la data de 01.01.2025, s-au introdus obligații suplimentare în sarcina societăților care depășesc 50 de angajați, în vederea stimulării angajării efective în muncă a persoanelor cu dizabilități.

Astfel, în conformitate cu prevederile OUG nr. 127/2024, începând cu 1 ianuarie 2025, societățile au, de asemenea, obligația de a face dovada că, printr-o cerere scrisă (care trebuie să cuprindă și descrierea atribuțiilor pentru posturile respective, calificările necesare, precum și norma de lucru), au solicitat sprijinul a cel puțin trei organizații nonguvernamentale care, potrivit statutului acestora, prestează servicii în folosul persoanelor cu dizabilități în raza teritorială a sediului lor, în vederea atingerii procentului de 4% prevăzut de lege.

De asemenea, prin același act normativ se stabilește o obligație de raportare în sarcina companiilor, respectiv obligația de a transmite anual, până la data de 31 ianuarie pentru anul anterior, către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități („ANPDPP”) și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă („ANOFM”), o situație centralizată a funcțiilor ocupate de persoanele cu dizabilități angajate și un inventar al competențelor solicitate la angajare.

Persoanele cu dizabilități au dreptul la o viață demnă, la acces egal la oportunități și la un cadru legislativ care să sprijine integrarea lor activă în societate. În acest sens, modificările legislative recente marchează un nou capitol în susținerea egalității de șanse și tratament

Practic, în contextul în care majoritatea angajatorilor nu făceau demersuri efective să îndeplinească obligația de a angaja persoane cu dizabilități în procent de minim 4% din angajați, preferând să plătească sumele stabilite de art. 78 la

buget și/sau să facă achiziții de la unități protejate, au fost introduse aceste noi obligații.

Prin Ordinul nr. 28/2025 (intrat în vigoare la 28 ianuarie 2025), dat în aplicarea noilor obligații introduse în Legea nr. 448/2006 se reglementează și se clarifică următoarele aspecte importante: este introdus modelul cererii de solicitare a sprijinului organizațiilor nonguvernamentale, este introdus modelul situației centralizate a funcțiilor ocupate de persoanele cu dizabilități angajate, se clarifică faptul că obligația care revine societăților este de a transmite solicitarea de sprijin la cel puțin trei organizații nonguvernamentale („ONG”) care prestează servicii în folosul persoanelor cu dizabilități.

Ca și în celelalte aspecte ale problemelor sociale, integrarea profesională a persoanelor cu dizabilități se bazează pe date statistice concrete, atât la nivel european, cât și la nivel național. Iată mai jos câteva dintre cele mai relevante date pe subiect.

Rata de ocupare a persoanelor cu dizabilități în Uniunea Europeană, conform Eurostat

- ✓ doar 51,3% dintre persoanele cu dizabilități din Uniunea Europeană sunt angajate, comparativ cu 75,6% dintre persoanele fără dizabilități;
- ✓ pentru femeile cu dizabilități, rata medie de ocupare este și mai scăzută, situându-se la 49%;
- ✓ tinerii cu dizabilități cu vârste cuprinse între 20 și 29 de ani au o rată medie de ocupare de 47,4%. Disparități între statele membre ale UE:

- ✓ rata de ocupare a persoanelor cu dizabilități variază semnificativ între statele membre ale UE. De exemplu, în Irlanda și Grecia, această rată este de 32,6%, în timp ce în Croația este de 37%;
 - ✓ cele mai ridicate rate de ocupare a persoanelor cu dizabilități se înregistrează în Danemarca (60,1%), Letonia (60,8%) și Estonia (64,9%).
- În România, rata de ocupare a persoanelor cu dizabilități este de 46,3%, cu un decalaj de 30,4 puncte procentuale față de persoanele fără dizabilități.

În România, statisticile recente privind persoanele cu dizabilități

oferă o perspectivă asupra distribuției acestora pe sexe, grupe de vârstă, rate de angajare și comportamentul angajatorilor în ceea ce privește obligațiile legale de încadrare în muncă.

Numărul total de persoane cu dizabilități:

- ✓ "Conform datelor oficiale din 2020, în România erau înregistrate 853.465 de persoane cu dizabilități. (mfe.gov.ro+lanpd.

am identificat, dovadă a faptului că o conștientizare mai practică a gap-ului între forța de muncă angajabilă și cea efectiv angajată este încă departe de realitate.

Dincolo de obligațiile legale, crearea unei societăți incluzive ține și de schimbarea mentalităților. Incluziunea reală nu este doar o problemă juridică, ci și una de atitudine și responsabilitate colectivă. Fiecare angajator, fiecare insti-

Legislația română cu privire la angajarea persoanelor cu dizabilități are deja o fundație bine reprezentată prin Legea 448/2006, care definește cadrul în care societățile cu minim 50 de angajați au obligația să angajeze un minim de 4% persoane cu dizabilități.

gov.ro+1)

Distribuția pe sexe:

✓ Femei: 53,25%

✓ Bărbați: 46,75%

Distribuția pe grupe de vârstă:

✓ 0-17 ani: 3,76%

✓ 18-34 ani: 5,96%

✓ 35-49 ani: 14,86%

✓ 50-64 ani: 27,34%

✓ 65+ ani: 48,08%

Rata de angajare a persoanelor cu dizabilități în România este de aproximativ 7,3%, calculată pentru anul 2021. Date mai recente nu

tuție și fiecare individ are un rol esențial în promovarea unui mediu accesibil, prietenos și lipsit de bariere discriminatorii.

A avea un loc de muncă adaptat nevoilor fiecărui individ a putea accesa servicii publice fără obstacole sau a fi recunoscut pentru competențele și contribuțiile personale sunt elemente fundamentale pentru o viață demnă. Prin aceste schimbări legislative, statul român face un pas important spre atingerea acestui obiectiv. ■